

Avaustilaisuus 1.9.2021

Yhteenveto pienryhmien keskustelusta

LiiDi2-hankkeen avaustilaisuudessa laaja-alainen joukko eri alojen asiantuntijoita keskusteli liikenteen digitaalisesta kaksosesta ja sen kehittämisestä tulevaisuudessa.

Liikenteen digitaaliselle kaksoselle tunnistettiin monia käyttö- ja sovelluskohteita, esimerkiksi kaupunki- ja liikennesuunnittelussa, omaisuudenhallinnassa (mm. elinkaariennusteet, päivittäiset operaatiot), infran kunnossapidossa ja laadunhallinnassa, reaaliaikaisessa ja dynaamisessa liikennetiedon tuotannossa ja uusien navigointipalvelujen tuotannossa.

Jatkuvasti päivittyvä ja täydentyvä digikaksosta pidettiin hyvänä ideaalina, mutta reaali maailman reunaehdot olivat hyvin osallistujien tiedossa. Esiin nousi esimerkiksi kustannustehokkuuden näkökulma: missä tilanteissa on perusteltua kehittää ja ylläpitää tarkkaa jatkuvasti päivittyvää digitaalista kaksosta tai tietovarantoa? Mitä on järkevää mallintaa?

Lisäksi keskusteltiin jo olemassa olevien aineistojen käytöstä, eli miten ne saadaan tehokkaasti hyödynnettävään ja yhdisteltävään muotoon. Dataa kerätään jo paljon, mutta miten sitä todellisuudessa sovelletaan ja tuodaan käytettäväksi? Miten datan tuotantoa ja esittämistä voidaan automatisoida?

Avoimena verkostona kohti yhteistyötä

Yhteistoiminnallisuuden näkökulma nousi keskusteluissa voimakkaasti esiin. Riskinä nähtiin, että syntyy lukuisia liikenteen digikaksosia, jotka eivät keskustele millään tavalla keskenään. Keskusteluissa oli vahva painotus siihen suuntaan, että kehitystä tulisi ohjata avoimeen ekosysteemiin lähestymistapaan, ei yksittäisten toimijoiden sirpaleisiin ja erillisiin hankkeisiin.

Tästä syystä laaja verkostomainen vuoropuhelu ja tiedonvaihto eri toimijoiden välillä nähtiin erityisen tärkeänä. Tämä edistää paitsi sitä, että asiat ymmärretään samalla lailla, myös että päästään kohti yhteen toimivuutta.

Todettiin että LiiDi2:n kaltaisten hankkeiden keskeistä antia olisivat yhteistyön ja verkostojen avaaminen ja fasilitointi. Tietojen välittämistä, sitä kautta yhteistyömahdollisuuksien avaamista, sekä erilaisten keskusteluyhteyksien avaamista mm. kaupunkeihin pidettiin tärkeänä.

Käytännön esimerkeillä kohti yhteistä visioita

Digitaaliseen kaksoseseen liittyvä terminologia ja käsitteistö on vasta muotoutumassa. Eri organisaatiot ymmärtävät digitaalisen kaksosen - ja myös liikenteen digitaalisen kaksosen - hyvin eri lailla. Yhdelle se on visualisointityökalu, toiselle analyysityökalu. Yhdelle se on digitaalinen kuvaus nykytilasta, toisella suunnittelumalli tulevaisuutta varten. Erilaisia maantieteellisiä ja sisällöllisiä rajoituksia ja teknisiä toteutuksia syntyy kiihtyvällä tahdilla.

Liikenteen digitaalisen kaksosen kehitystä tulisi ajatella sekä isosti että pienesti. Tarvitaan yhteinen visio ja suunta liikenteen digitaalisen kaksosen kehitykselle. Mitä sillä tavoitellaan, mitä ongelmia sen avulla ratkotaan ja mitä halutaan käytännössä saavuttaa? Ison mittakaavan tavoitteita tulisi määritellä, vaikka ei tarkasti vielä tiedettäisikään, mihin ollaan menossa.

Erityisesti kaivattiin kuvaa yhteisestä kehityksen suunnasta ja maalista - eli tiekarttaa yhteiselle kehittämiselle. Isompien tarpeiden kautta syntyy käyttötapaukset, jotka ohjaavat minkälaista tietoa pitää kerätä. Tarvitaan win-win -malleja, joissa kertyvästä datasta on suoran käyttötapauksen lisäksi laajempaa hyötyä muihin tarpeisiin. Investointihalukkuus voi jäädä varsin pieneksi, jos ei tiedetä mitä uusien ratkaisujen kehittäminen itselle merkitsee – eli mitä kokonaisuuteen tuottaminen antaa itselle vastineeksi.

Ylätason vision ympärille monet kaipasivat käytännön demoja, kokeiluja ja pilotteja selkeistä, rajatuista ja tarkemmin määritellyistä käyttötapauksista. Nämä avaavat datan käytön mahdollisuuksia ja haasteita, sekä luovat oppeja ja käytäntöjä tietoaaineistojen jakamisesta ja hyödyntämisestä. Rajattujen käyttötapauksien kautta aineistot ja opit karttuvat, ja niiden avulla voidaan tarkistaa ylätason tavoitteita. Konkreettisia käyttötapauksia kuitenkin tarvitaan, jotta päästään määrittelystä tekemiseen.

Lisätietoja

Janne Rinne, projektipäällikkö, Forum Virium Helsinki (janne.rinne@forumvirium.fi)

Mikael Aakko, projektipäällikkö, Stara (mikael.aakko@hel.fi)

Liity Forum Virium Helsingin liikenteen digitaalisen kaksosen postituslistalle: <https://fvh.io/liidi2>

1.9.2021 järjestetty Liidi2-avaustilaisuus ja työpaja olivat osa Liikkumisen digitaalinen kaksosen palveluiden mahdollistajana -hanketta. Hankkeen toteuttavat Forum Virium Helsinki ja Stara vuosina 2021-2023. Hanketta rahoittaa Uudenmaan liitto Euroopan aluekehitysrahastosta, osana Euroopan unionin covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia (REACT-EU).